

Aluehallitus 29.05.2023 § 84

§ 84

Lisälista: Yhtymäkokousedustajan nimeäminen HUS-yhtymän yhtymäkokoukseen 15.6.2023 ja toimiohjeen antaminen yhtymäkokousedustajalle

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Moisala Jarno
Koskela Jaana
Rajahalme Ville

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää

1. nimetä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen edustajaksi HUS-yhtymän yhtymäkokoukseen 15.6.2023 talousjohtaja Ville Rajahalme sekä hänen henkilökohtaiseksi varaedustajakseen hallintojohtaja Jarno Moisala ja

2. antaa yhtymäkokousedustajalle toimiohjeeksi yhtymäkokoukseen 15.6.2023:

Esityslistan asian 8 osalta kannattaa pohjaesitystä.

Esityslistan asian 9 osalta kannattaa pohjaesitystä.

Esityslistan asian 10 osalta kannattaa pohjaesitystä.

Esityslistan asian 11 osalta kannattaa pohjaesitystä.

Esityslistan asian 12 osalta esittelijä antaa ehdotuksensa kokouksessa.

Esityslistan asian 13 osalta kannattaa pohjaesitystä.

Esityslistan asian 14 osalta kannattaa pohjaesitystä.

Esityslistan asian 15 osalta kannattaa pohjaesitystä.

Esityslistan asian 16 osalta kannattaa pohjaesitystä.

Esityslistan asian 17 osalta kannattaa pohjaesitystä.

Esityslistan asian 18 osalta kannattaa pohjaesitystä.

Esityslistan asian 19 osalta kannattaa pohjaesitystä.

Esityslistan asian 20 osalta kannattaa pohjaesitystä.

Käsittely

Käsittelyn aikana jäsen Sahiluoma ehdotti, että asia palautetaan valmisteluun. Jäsen Rehn-Kivi kannatti jäsen Sahiluoman palautusehdotusta.

Puheenjohtaja julisti keskustelun päättyneeksi.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko jäsen Sahiluoman palautusehdotus hyväksyä yksimielisesti. Koska kukaan ei vastustanut, totesi puheenjohtaja, että aluehallitus hyväksyi jäsen Sahiluoman palautusehdotuksen yksimielisesti.

Päätös

Aluehallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian valmisteluun.

Selostus

HUS-yhtymän yhtymäkokous pidetään 15.6.2023 sähköisenä kokouksena. Esityslista on julkaistu suomeksi ja ruotsiksi HUS-kuntayhtymän verkkosivuilla osoitteessa <https://hus-julkaisu.tweb.fi/>. Kutsu yhtymäkokoukseen on toimitettu 15.5.2023 jäsenten kirjaamoihin. HUS-yhtymän jäseniä pyydetään nimeämään edustajansa ja hänen henkilökohtainen varaedustajansa yhtymäkokoukseen viipymättä ja toimittamaan kokouskutsu nimetyille edustajalle ja tiedoksi varaedustajalle.

Yhtymäkokouksessa käsitellään asialistan mukaan seuraavat asiat:

§ 8 Kokouksen järjestäytyminen ja ääniluettelon vahvistaminen

§ 9 Tilinpäätös 2022, toiminnan ja talouden toteutuminen vuonna 2022

§ 10 Tilintarkastuskertomus ja vastuuvapauden myöntäminen tilikaudelta 2022

§ 11 Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2022

§ 12 HUS-yhtymän talousarviokehys vuodelle 2024

§ 13 HUS-järjestämissopimuksen hyväksyminen

§ 14 HUS-yhtymän vuoden 2023 investointiohjelman tarkentaminen sekä kahden rakennushankkeen kustannusarviomuutoksen esittäminen yhtymäkokoukselle

§ 15 Omavelkaisen takauksen myöntäminen Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaalalle

§ 16 Maaret Laineen eronpyyntö yhtymähallituksen varajäsenen tehtävästä

§ 17 Luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista päättäminen

§ 18 Sidonnaisuusilmoitus

§ 19 HUS-yhtymän tilivelvollisten nimeäminen tilikausille 2023-2024

§ 20 Syöpätautien klinikan matalan osan peruskorjauksen vaiheen 2 hankesuunnitelman hyväksyminen ja esitys yhtymäkokoukselle

Toimiohjeen antaminen

Aluehallitukselle ehdotetaan päätettäväksi edustajan nimeäminen yhtymäkokoukseen 15.6. sekä toimiohjeen antaminen yhtymäkokousedustajalle päätösehdotuksen mukaisesti.

Hyvinvointialuelain 63 § mukaan yhtymäkokousedustajan kuhunkin kokoukseen erikseen valitsee kunkin jäsenenä olevan hyvinvointialueen aluehallitus tai kunkin jäsenenä olevan hyvinvointialueen aluevaltuuston päättämä hyvinvointialueen muu toimielin. Em. säännöksen nojalla on aluehallituksen tehtävänä päättää yhtymäkokousedustajan nimeämisestä ja toimiohjeen antamisesta yhtymäkokousedustajalle.

Alla on kuvattu tarkemmin esityslistan asian 12 osalta perustelut pohjaesityksestä poikkeamiselle.

§ 12 HUS-yhtymän talousarviokehys vuodelle 2024

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vuoden 2023 talousarvio on laadittu 71 milj. euroa alijäämäisenä. Hyvinvointialuelain 115 §:n mukaisesti taseeseen kertyvä alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta, eli vuoden 2026 loppuun mennessä.

Alijäämän syntyyn on vaikuttanut erityisesti se, että hyvinvointialueen laskennallinen rahoitusmalli ei huomioi täysimääräisesti kunnilta hyvinvointialueelle siirtyneitä reaalikustannuksia. Hyvinvointialueen oman taloussuunnittelun perusteella rahoitusmalliin sisältyvät laskennalliset jälkikäteen tehtävät korjaukset parantavat tilannetta mutta eivät riittävästi. Tämän perusteella vuoden 2023 alijäämän kattaminen tulee edellyttämään hyvinvointialueen talouden tasapainottamista, jotta rahoituksen ja palvelutuotannon reaalikustannusten välinen tasoero saadaan katettua.

Alijäämän kattaminen vuosina 2023-2026 edellyttää hyvinvointialueelta merkittävää menojen kasvun hidastamista. Hyvinvointialueen talousennusteen perusteella menojen enimmäiskasvun tulee asettua noin 2,5–3,8 prosenttia vuodessa, kun palvelutarpeen kasvuun ja kustannustason nousuun pohjautuva luonnollinen menojen kasvupaine (nk. perusura) on 5–6 prosenttia vuodessa. Tästä kustannustasonmuutoksen vaikutus on noin 4 prosenttiyksikköä.

HUS ja hyvinvointialueet ovat neuvotelleet kevään aikana HUS:n kehysten tasosta ja tulleet ratkaisuun, jossa HUS:n rahoituksen kasvuksi esitetään 6,6 prosenttia. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen maksuosuus olisi tällöin 628 milj. euroa. Koska HUS:n menojen kasvu näyttäytyy hyvinvointialueen oman taloussuunnitelman mukaista menorajoitetta korkeampana, johtaa tämä vuonna 2024 25 milj. euroa alijäämän syntymiseen. Alijäämän syntymistä ei pystytä ehkäisemään hyvinvointialueen oman tuotannon lisäsopeutusten kautta sillä sopeutukset tässä laajuudessa vaarantaisivat rahoituslain 11 §:n mainittujen perustuslain 19 §:n 3 momentissa tarkoitettujen riittävien sosiaali- ja terveyspalvelujen tai perustuslain 7, 15 ja 20 §:ssä tarkoitettuihin perusoikeuksiin liittyvien pelastustoimen palvelujen järjestämisen.

Edellisen perusteella HUS:n menojen kasvua täytyy tilapäisesti rahoittaa joko rahoituslain 11 §:n mukaisella lisärahoituksella, tai kirjaamalla ennakoitun alijäämän hyvinvointialueen taseeseen, jolloin arviointimenettelyn kriteeristö joiltakin osin täyttyy, tai sopimalla syksyn

aikana HUS:n ja muiden HUS:n omistajien kanssa lisäsopeutusten sisällyttämisestä HUS:n vuoden 2024 talousarvioon HUS:n raamista poikkeavalla tavalla. Arviointimenettelyn kriteeristö täyttyminen voisi johtaa valtion arviointimenettelyn käynnistymiseen, jossa arvioitaisiin hyvinvointialueen kykyä selviytyä sille laissa säädetyistä palvelutehtävistä.

Hyvinvointialueen talouden saattaminen tasapainoiseksi hallitusti edellyttää talouden tasapainotustoimenpiteiden asettamista siten, että alijäämät tulevat katetuksi vuoden 2026 loppuun mennessä. Riittävien taloudellisten vaikutusten aikaansaaminen edellyttää, että toimenpiteitä pyritään ajoittamaan mahdollisimman aikaiseen vaiheeseen, jotta niiden taloutta elvyttävä vaikutus ehtii kumuloitumaan riittävällä tavalla suunnitelmakauden loppuun mennessä. Tämän perusteella on tärkeää, että myös HUS:n talouden sopeuttaminen käynnistyy jo vuodesta 2024 lähtien, jotta erikoissairaanhoidon menojen kasvupainetta pystytään riittävästi hidastamaan vuoden 2026 loppuun mennessä. Toimenpiteiden viivästyminen johtaisi toteutuessaan hyvinvointialueen arviointikriteerien täyttymiseen, rahoituslain 11 §:n mukaiseen lisärahoitustarpeen kasvuun sekä edellyttäisi laajuudeltaan suurempia tasapainotustoimia.

On myös huomioitava, että mikäli hyvinvointialueiden kokonaistalouden tasapainottamisen pääpaino siirtyy perustason palveluihin, kasvattaa tämä pidemmällä aikavälillä erikoissairaanhoidon palvelutarvetta entisestään ja edelleen kiihdyttää erikoissairaanhoidon kustannusten kasvua. Perustason heikentäminen suhteessa erityistason palveluihin ei myöskään ole valtakunnallisten sote-uudistuksen tavoitteiden tai Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen omien tavoitteiden mukaista, joka osaltaan perustelee HUS:n toiminnan sopeuttamisen tärkeyttä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja riittävän laaja-alaisesti.

Koska HUS:n talousarvioraami esitetyssä muodossa ei ole hyvinvointialueiden rahoituksen kantokyvyn mukainen, HUS:n vuoden 2024 talousarviovalmistelun edessä on tarpeen linjata periaatteista, joilla varmistetaan hyvinvointialueiden talouden tasapainovaatimusten täyttyminen taloussuunnitelmassa 2024-2026. Neuvotteluissa täsmentyviä periaatteita voidaan lähestyä alla olevan mukaisesti.

- HUSin kehyslaskennassa nyt määritelty pohja muodostaa kulujen kasvun maksimin. Hyvinvointialueuudistuksen periaatteiden ja rahoituksen määräytymisen periaatteet huomioiden on taloudenpidossa varmistuttava siitä, että HUS-yhtymän todelliset kustannukset eivät kasva nopeammin kuin hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin sotekustannukset.
- HUS-yhtymän tulee kattaa vuonna 2023 mahdollisesti syntyvät alijäämät hyvinvointialuelain edellyttämässä määräajassa taloussuunnitelmassaan 2024-2026.
- HUS:n talouden tasapainottamiseen liittyvät esitykset välttämättömistä palveluverkko- tai -tasomuutoksista tulee valmistella yhteistyössä hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kanssa.

Liitteet

Oheismateriaali

- Yhtymäkokouksen esityslista 15.6.2023
- Kutsu yhtymäkokoukseen 15.6.2023

Tiedoksi

Päätöshistoria